

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

Du er her: regjeringen.no / [Helse- og omsorgsdepartementet](#) / [Dokumenter](#) / [Høringer](#) / Høringsbrev

Høring - Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven – rett til brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Høringsbrev, 22.03.2013

Se vedlagte adresseliste

Deres ref	Vår ref	Dato
	13/1490 KTA/HJS-	22.03.2013

Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven – rett til brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Helse- og omsorgsdepartementet sender med dette på høring et forslag om rett til å kunne få praktisk bistand og opplæring etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 annet ledd punkt 6 bokstav b) organisert som brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Bestemmelsen foreslås plassert som ny § 2-1 d i pasient- og brukerrettighetsloven.

Vi ber høringsinstansene vurdere om høringsnotatet bør forelegges eventuelle underliggende organer. Institusjoner og andre som ikke står oppført på høringslisten, kan også gi hørings svar.

Bakgrunnen for forslaget

I forbindelse med Stortingets behandling av Prop. L 91 (2010 – 2011) Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak:

Stortinget ber regjeringen utrede videre de økonomiske og administrative konsekvensene og raskt komme tilbake til Stortinget med et forslag om rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistanse for brukere med stort behov innenfor den samme økonomiske rammen som gjelder i dag.

I samsvar med Stortingets anmodningsvedtak sender departementet med dette et forslag om rett til BPA på høring.

Den foreslåtte rettigheten skal virke i tillegg til lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 3-8. Det vil si at også overfor brukere som faller utenfor rettighetsbestemmelsen, skal kommunen vurdere om tjenestene bør organiseres som BPA etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-8, jf pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1a, annet ledd.

Nærmere om forslaget

Stortinget har i sitt anmodnings vedtak bedt om en rettighetsfesting av BPA *innenfor den samme økonomiske rammen som gjelder i dag*. Dette betyr at rettigheten må avgrenses til de tilfeller der denne organisasjonsformen er kostnadsnøytral sett i forhold til ordinær kommunal drift av tjenesten.

Avgrensning av rettigheten

Den foreslåtte rettigheten viderefører prinsippene i dagens pliktbestemmelse i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-8, slik at rett til BPA avgrenses til helse- og omsorgstjenester som gis i form av praktisk bistand og opplæring. Dette medfører at rettighetsbestemmelsen ikke vil omfatte støttekontakt. Når departementet har valgt å ta støttekontakt ut av forslag til rettighetsbestemmelse, er dette først og fremst av hensyn til Stortingets anmodningsvedtak som medfører at rettigheten skal utformes innenfor den samme økonomiske ramme som i dag. En time støttekontakt er gjennomsnittlig betydelig billigere enn en time praktisk bistand. Dette medfører at dersom en time støttekontakt konverteres til en time praktisk bistand organisert som BPA, vil departementet bryte med Stortingets føringer om å holde seg innenfor dagens økonomiske ramme.

Departementet foreslår videre at rettigheten avgrenses til personer under 67 år. Også denne grensen er tatt inn som følge av Stortingets føringer. Med den demografiske utviklingen med etter hvert mange eldre, vil antallet med rett til BPA kunne stige betydelig dersom de over 67 år inkluderes. Dette vil kunne medføre at en stadig større del av kommunens tjenestebudsjett blir bundet opp til BPA og dermed unndratt kommunenes mulighet til fleksibel forvaltning i takt med løpende/raskt skiftende omsorgsbehov hos andre brukere.

Med bakgrunn i det samme hensynet vil rettigheten ikke omfatte et tjenestebehov som krever mer enn en tjenesteyter til stede eller gjelde tjenester som til vanlig har funksjon av å være nattevakt. Begge disse tjenestene vil det for den enkelte kommune være rimeligere å organisere ut fra egen personellbase. Dersom den enkelte skal kunne kreve dette organisert som BPA, vil dette medføre økte kostnader for kommunen. Enkelte brukere kan imidlertid ha et så omfattende hjelpebehov at de vil være avhengig av kontinuerlig bistand gjennom natten, og hvor kommunen må sikre en-til-en bemanning i forhold til brukeren. Begrunnelsen for å avgrense rettigheten mot nattjenester kan dermed falle bort i disse tilfellene. Disse brukerne vil derfor også kunne ha rett til å organisere nattjenestene som BPA. Dette prinsippet vil i slike tilfeller også kunne slå inn ved behov for kontinuerlig behov for mer enn en tjenesteyter.

Nærmere om stort behov

For en bruker med behov for daglig, punktvis hjelp, vil et forsvarlig tilbud organisert som BPA generelt kunne medføre høyere samlet tidsbruk og dermed økte driftskostnader enn om tjenesten gis som ordinær kommunal praktisk bistand. Dette har sin årsak i at kommunen ved organisering av tjenesten som BPA vil miste den fleksibilitet felles kommunal arbeidsledelse og felles disponering av personellressurser gir. Dette generelle utgangspunktet slår imidlertid ikke inn for brukere med stort behov i tid, da kommunen i disse tilfellene uansett må øke bemanningen for å kunne yte forsvarlige tjenester. For den enkelte kommune vil det i slike tilfeller ikke nødvendigvis medføre økte utgifter å organisere tjenestetilbudet som BPA. Mengde bistandsbehov vil derfor måtte utgjøre et sentralt element ved avgrensningen av rettigheten gjennom vurderingen av «stort behov», både ut fra kommunenes behov for forutsigbarhet ved dimensjonering av tjenestene og ut fra hensynet til at rettigheten skal utformes innenfor dagens økonomiske ramme.

Det sentrale vurderingstema ved "stort behov" blir derfor skjæringspunktet i antall tjenestetimer knyttet til når det vil være kostnadsnøytralt å organisere praktisk bistand som BPA i forhold til å yte tjenesten fra egen personellbase. Dette vil dels avhenge av hvordan den enkelte kommune har organisert sine tjenester, dels avhenge av geografi og befolkningstetthet, da store avstander mellom ulike mottakere av hjemmetjenester og/eller personalbasen tar av tjenesteyters arbeidstid på bekostning av brukerrettet tid.

Tilgjengelig kunnskap viser at bruker må ha et behov for praktisk bistand med et omfang på 25-32 timer pr uke for at kommunen ikke skal påføres ekstra kostnader ved å måtte organisere tjenesten som BPA. Departementet foreslår derfor at kriteriet "stort behov" som vilkår for rett til å få tjenesten organisert som BPA stipuleres til et ukentlig behov for praktisk bistand på 25 – 32 timer. Dette innebærer at rettigheten trer i kraft ved 25 timer.

I intervallet mellom 25 og 32 timer kan kommunen bare avstå fra å innfri denne rettigheten dersom tilbudet blir vesentlig dyrere. Dette skal kommunen dokumentere. Ved uenighet skal kommunen fatte et vedtak og bringe saken inn for fylkesmannen til overprøving.

Departementet ber særlig om høringsinstansene synspunkter på denne vurderingen av "stort behov", og på behovet for særskilt overprøving fra fylkesmannen ved avslag på BPA innenfor intervallet 25-32 timer.

Høringsfrist

Departementet ber om at eventuelle merknader til lovforslaget og høringsnotatet sendes elektronisk til: postmottak@hod.dep.no innen 1. august 2013.

Merknader kan også sendes til:

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Høringsnotatet er lagt ut på departementets internettside på følgende adresse:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/hoeringer.html?id=1904>

Spørsmål om høringsnotat og lovforslag kan rettes til fagdirektør Hans-Jacob Sandsberg på e-post hjs@hod.dep.no eller telefon 22 24 87 62 eller fagdirektør Gerd Juel Homstvedt på e-post gjh@hod.dep.no eller telefon 22 24 81 43.

Med vennlig hilsen

Petter Øgar (e.f.)
ekspedisjonssjef

Anne-Cathrine Haug Jørgensen

Vedlegg 1

avdelingsdirektør